

Svein G. Lyby

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kristin Lugg, 69 24 75 58

Tillatelse til på søknad om rydding av vegetasjon i Sandå-Henestangen naturreservat

Statsforvalteren gir tillatelse til rydding av vegetasjon i en trasé fra Vansjø og opp til hytte på gnr/bnr 97/10 i Våler kommune, og rydding av en sti som går fra båt plass og opp til hytta i Sandå-Henestangen naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder for 2021 og 2022 utenom hekketid (15. april-15. juli).
- Traséene som skal ryddes er markert i kart i dette brevet som A og C
- Mest mulig av trevirke skal benyttes som ved på hytta
- Resten av trevirket skal legges inn i skogen som død ved. Den døde veden bør i minst mulig grad kuttes opp.
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 3.6.2021, med tilleggsinformasjon i epost mottatt 11.6.2021 og telefonsamtale 21.6.2021, samt befarings som ble gjennomført 25.5.2021. Det er søkt om tillatelse til rydding av vegetasjon i en trasé som skal benyttes ved transport av materialer fra Vansjø og opp til hytte på gnr/bnr 97/10 i Våler. Det søkes også om rydding av en sti som går fra båt plass og opp til hytta. Begge tiltakene ligger innenfor Sandå-Henestangen naturreservat i Våler kommune.

Det er behov for vedlikehold av *Lybyhytta* som ligger innenfor Sandå-Henestangen på eiendom 97/10 i Våler kommune. For å kunne gjennomføre vedlikeholdet er det behov for å frakte nødvendig utstyr og materiale frem til hytta. Det er tenkt å benytte seg av et taljesystem og båt på Vansjø, hvor materialene fraktes opp i en trasé langs fjellskrenten (markert med C i kart under). Dette medfører behov for å rydde denne traséen for vegetasjon. Trevirke skal benyttes til brenselformål ved hytta.

Fra båt-plassen og opp til hytta går det en sti (markert med A i kart under), det er behov for å rydde denne for vindfall.

I søknaden er det også beskrevet ønske om å rydde trasé fra sandstrand og opp til hytta (B på kartet). Det var meningen å benytte firhjulstrekkere for å frakte materiale opp til hytta fra sandstranden. Det er valgt å benytte taljesystem i stedet, og det er derfor ikke nødvendig å bruke motorisert ferdsel i reservatet, og heller ikke å rydde stien mellom sandstrand og hytta.

I søknaden er det til slutt beskrevet at det er ønskelig å sette opp en bod/avtrede i tillegg til hytta. I henhold til telefonsamtale den 21.6.2021, vil det ikke være aktuelt å sette opp dette med det første, og det er ønskelig å tenke litt mer på hvordan dette skal gjøres, og dette er trukket fra søknaden.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Sandå-Henestangen naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Sandå-Henestangen naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 14.02.2014. Formålet med verneområdet er å bevare et stort og relativt lite påvirket skog- og landskapsområde øst i Vansjø, som representerer fattige til middels rike skogtyper med gran og furu i lavereliggende trakter under marin grense i Sørøst-Norges grunnfjellsstrøk. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

I henhold til verneforskriften § 3a er vegetasjonen, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Videre står det i §3c at området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrelegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.

Vernebestemmelsene i §3a og c er ikke til hinder for rydding, merking og vedlikehold av eksisterende turtier, som er inntegnet på vernekartet (§ 4e), vedlikehold på hytte på gnr./bnr. 97/10 i Våler kommune, i henhold til tilstand på vernetidspunktet (§4k), og vegetasjonsrydding og skjøtsel i en sone på 15 m rundt hytte på gnr./bnr. 97/10 i Våler kommune (§4l).

I henhold til § 5 skal all ferdsel skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I § 7 listes det opp hvilke tiltak forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon til. Relevant for denne saken er: Uttak av ved til bruk i hytte på gnr./bnr. 97/10 i Våler (§7j)

Verneforskriften åpner i utgangspunktet ikke for at vi kan gi tillatelse til rydding av vegetasjon utenfor sone på 15 meter rundt hytte, og heller ikke for rydding av stier som ikke er avmerket på vernekartet. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Vår vurdering i dette vedtaket bygger på naturregistreringer i økologisk grunnkart, samt befarings som ble gjennomført 25.5.2021. Vi legger til grunn at tilgjengelig kunnskap om naturverdiene er tilstrekkelig.

Tiltaket er begrenset til to traséer opp til *Lybyhytta* og vil ikke kunne medføre en uheldig presedens, da det ikke er mange hytter i verneområdet. Det er for øvrig en mulighet til å gjøre vegetasjonsrydding i en sone på 15 meter rundt hytta (jf. §4l), samt å søke om å ta ut ved til eget bruk i hytte i verneområdet (jf. § 7j). For å redusere den samlede belastningen på verneområdet setter vi som vilkår at det felte trevirket i størst mulig grad benyttes som ved til hytta. Resten av trevirket legges spredt på skogbunnen som død ved. Den døde veden bør i minst mulig grad kuttes opp. Dette død-ved-deponiet kan etterligne en naturlig prosess i skogens kretsløp og kan skape et

grunnlag for biologisk mangfold. Tiltaket vil på denne måten ikke kunne bidra til en for stor samlet belastning på økosystemet (nml. § 10)

Vi anser naturmangfoldloven § 11 om kostnader ved miljøforringelse som lite aktuell i denne saken

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk. I henhold til verneforskriften er det anledning til å gjøre vedlikehold på hytte på gnr./bnr. 97/10 i Våler kommune, i henhold til tilstand på vernetidspunktet (§4k). Verneforskriften åpner opp for å søke om nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytte på gnr./bnr. 97/10 i Våler, på frossen eller snødekt mark eller med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget. Vi antar at det alternativet som er valgt vil være mindre belastende på verneområdet enn dersom man skulle benyttet motorisert ferdsel gjennom reservatet med tilhørende rydding av kjøretrasé.

Av hensyn til fugler som kan hekke i skogen, finner vi det nødvendig å sette vilkår om at ryddingen ikke skal skje i hekketiden.

Etter vår vurdering vil rydding av vegetasjon i en trasé langs fjellskrent mellom *Lybyhytta* og Vansjø, samt rydding av en sti mellom båtplass og *Lybyhytta*, ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml § 48 er oppfylt

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til rydding av vegetasjon i en trasé fra Vansjø og opp til hytte på gnr/bnr 97/10 i Våler kommune, og rydding av en sti som går fra båtplass og opp til hytta i Sandå-Henestangen naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder for 2021 og 2022 utenom hekketid (15. april-15. juli).
- Traseene som skal ryddes er markert i kart i dette brevet som A og C
- Mest mulig av trevirke skal benyttes som ved på hytta
- Resten av trevirket skal legges inn i skogen som død ved. Den døde veden bør i minst mulig grad kuttes opp.
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Kristin Lugg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent